

Holmestrand
kommune

2023-2024

Årsplan

KNUTSESKOGEN
BARNEHAGE

INNHALDSFORTEGNELSE

FORMÅLET MED EN ÅRSPLAN.....	3
SAMARBEIDSUTVALG (SU).....	3
STRATEGIPLAN FOR INKLUDERENDE OPPVEKST I HOLMESTRAND	4
VISJON OG VERDIGRUNNLAG.....	5
FOKUSOMRÅDER 2022/2023.....	6
LIVSMESTRINGSKOMPETANSE	5
VOKSENROLLEN.....	7
TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ.....	7
LEK OG LEKEMILJØ.....	8
SPRÅK.....	10
PROGRESJONSPLAN.....	11
AVDELINGENE.....	13
ÅRSKALENDER FOR KNUTSESKOGEN BARNEHAGE.....	14
TRAFIKKOPPLÆRING	15
MEDVIRKNING	16
PLANLEGGING.....	16
DOKUMENTASJON.....	16
VURDERING	16
OVERGANGER	17
SPESIALPEDAGOGISK HJELP I BARNEHAGEN.	17
FORELDRESAMARBEID.....	18
VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE:	19

FORMÅLET MED EN ÅRSPLAN

- Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.
- Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.
- Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Styreren skal lede prosessen med å utarbeide årsplanen.
- Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Rammeplanen i papirutgave kan lånes ut til foreldre i barnehagen.

Rammeplanen kan også lastes ned eller leses på: www.udir.no

SAMARBEIDSUTVALG (SU)

Frem til foreldremøtet høsten 2023 er samarbeidsutvalget sammensatt av:

Navn:	
Helene Gombos, telefon: 918530599 likeyoudo@gmail.com	Leder
Wynter Victoria Nilssen wynter1005@gmail.com	Foreldrerepresentant
Tina Boijort Brevik Tina.boijort.brevik@holmestrand.kommune.no	Ansattrepresentant
Ann Cathrin Lein Sande Ann.cathrin.lein.sande@holmestrand.kommune.no	Ansattrepresentant
Elisabeth Hannevold Johannessen, tlf:926 93 316 elhan@holmestrand.kommune.no	Sekretær/styrer

Nye representanter til SU for barnehageåret 2023/2024 velges på foreldremøte høsten 2023.

Årsplanen er vedtatt av samarbeidsutvalget den 28.06.23

STRATEGIPLAN FOR INKLUDERENDE OPPVEKST I HOLMESTRAND KOMMUNE

Et levende strategidokument

- En lærende organisasjon er en organisasjon der alle kontinuerlig øker sin evne til å skape resultater som de virkelig ønsker å oppnå – der organisasjonen oppmuntrer til nye måter å tenke på, der den kollektive visjonen om å skape det beste er satt i fokus, og der alle kontinuerlig lærer hvordan en lærer sammen. (Peter Senge 2006)

VISJON OG VERDIGRUNNLAG

Barnehagens verdigrunnlag og visjon bygger på:

- FN's barnekonvensjon
- Barnehageloven
- Rammeplan for barnehagen (www.udir.no)
- Pedagogisk grunnsyn

I barnehageloven §1 formål står det: «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»

I rammeplanen står det: «Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse» (www.udir.no/rammeplan)

En definisjon på pedagogisk grunnsyn er: «Den virkelighetsoppfatning, de verdier og holdninger som ligger til grunn for pedagogisk virksomhet» (Lillemyr/Søbstad 1993). Vårt pedagogiske grunnsyn er ikke konstant, men endres i takt med ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling. Nye erfaringer og ny kompetanse gjør oss derfor til en virksomhet i kontinuerlig endring.

Visjon for barnehager og skoler i Holmestrand kommune:

Trygghet, mestring og læring for alle

Overordnede mål for barnehager og skoler i Holmestrand kommune:

- Alle barn og elever blir inkludert i sterke fellesskap i barnehager og skoler
- Elevene får bedre livsmestringskompetanse og bedre læringsresultater
- Flere ungdommer i Holmestrand fullfører og består videregående opplæring

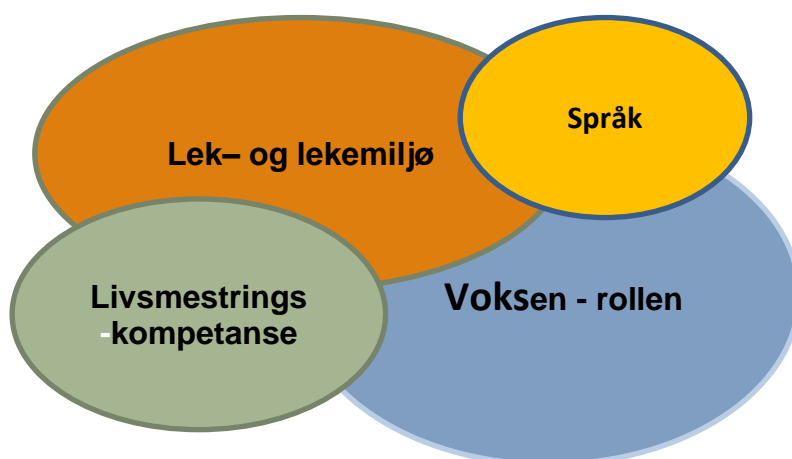
Visjon for Knutseskogen barnehage;

En god hverdag i et sterkt fellesskap

Med vår visjon mener vi:

- At hvert enkelt barn skal ha en god hverdag, der de får utvikle seg ut fra sitt ståsted gjennom lek og læring
- At fellesskapet skal være positivt, preget av mye glede og humor. Barn skal oppleve at de er en viktig del, der mangfoldet verdsettes og respekteres
- At barna øves i å omgås andre mennesker på en god måte med støtte fra varme og grensesettende voksne

FOKUSOMRÅDER 2023/2024

LIVSMESTRINGSKOMPETANSE

I våre overordnede planer, som «Rammeplan for barnehagen» og «strategiplan for barnehager og skoler i Holmestrand kommune 2020-2025», trekkes betydningen av arbeidet med livsmestring og helse frem.

I rammeplanen står det at:

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.» (www.udir.no/rammeplan)
«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.» (www.udir.no/rammeplan)

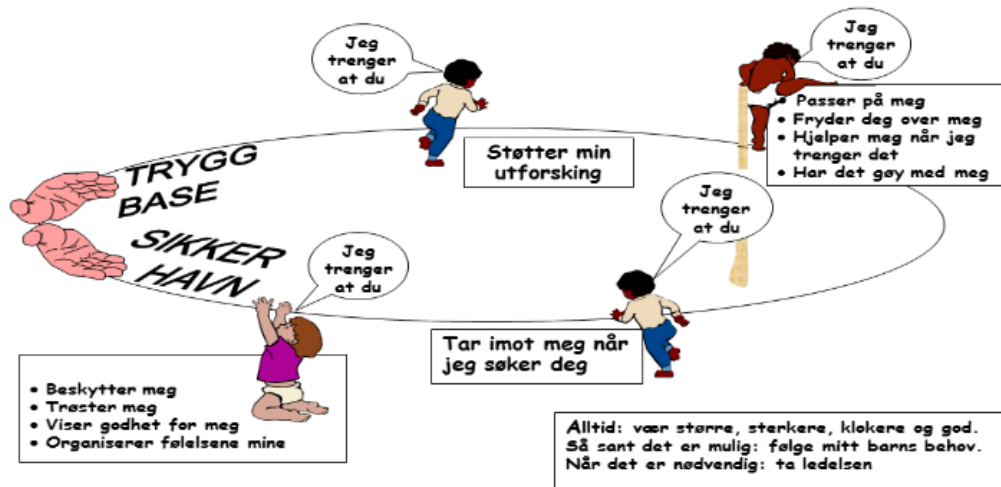
Barnehagen skal bidra til barnas fysiske helse blant annet gjennom fysisk aktivitet, sunt kosthold og gode måltider, samt ha fokus på ro, hvile og søvn. Personalet skal legge til rette for at barna utvikler en god helse gjennom allsidig fysisk aktivitet og får mestringsglede både ute, inne og på tur. Barna skal få bruke kroppen sin allsidig og utvikle motoriske ferdigheter. De skal få utvikle matglede, sunne helsevaner og oppleve et godt måltidsfellesskap. Personalet skal også legge til rette for hvile og søvn i løpet av dagen.

Barnehagen skal bidra til barnas psykiske helse blant annet ved å gi barna trygge omgivelser, hvor de skal få mulighet til å bygge gode relasjoner, være i samspill med andre, lære nye ting og oppleve mestring. Personalet skal ha fokus på omsorg i alle situasjoner i en barnehagehverdag, og legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og barna imellom. Gode barn-voksen-relasjoner fungerer også som en trygg havn og er særlig viktig for å støtte barnet i dets regulering av følelser. Trygge barn utforsker mer og lærer mer. Sammen med de voksne utvikler barna strategier for å mestre og lære, det gir barna tro på seg selv og vil være viktig for deres psykiske helse og livsmestring.

Trygghets sirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

Et barn med en god psykisk helse vil i stor grad være mer mottakelig for læring, både sosialt, emosjonelt og kognitivt. De vil også være bedre rustet til å takle motgang, påkjønning og stress.

Voksenrollen

Barnehagene i Holmestrand har «livsmestringskompetanse» som prioritert hovedområde i 2023/2024. Vi ønsker å bidra til at barn takler livet sitt i motgang og medgang, og blir gode bidragsyttere i andres liv.

Det er mange forhold som påvirker barnas utvikling av livsmestringskompetanse, og personalet har blant annet stor betydning i dette arbeidet. Personalet er rollemodeller og det er viktig at hele personalgruppa har felles forståelse og holdninger, noe som krever kontinuerlig fokus på voksenrollen.

Knutseskogen barnehage har stort fokus på voksenrollen, og de siste årene har vi hatt spesielt fokus på hvordan vi møter og støtter barn i ulike situasjoner. Fremover vil vi benytte «pedagogisk analyse» i dette arbeidet. «Hensikten er å få en eksplisitt forståelse av de faktorene som utløser, påvirker og opprettholder problemene når det gjelder barns læring, trivsel og andre utfordringer i barnehagen. På dette grunnlaget kan modellen brukes til å utvikle og gjennomføre tiltak og strategier som bidrar til at utfordringene blir mindre og resultatene bedre.» (Nordahl/Hansen, 2016)

Trygt og godt barnehagemiljø

Holmestrand kommune har en handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø, med forslag til forebygging og avdekking, og en rutine for utarbeiding av tiltaksplan. I handlingsplanen henvises det til barnehageloven §42 «Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø» (aktivitetsplikt) – Alle som arbeider i barnehagen skal følge med og melde fra ved mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Barnehagen skal undersøke saken og sette inn egnede tiltak. Barnehagen skal også lage en skriftlig plan når det gjøres tiltak i en sak. Denne paragrafen er til nærmet lik skolens aktivitetsplikt (Opplæringsloven §9A-4), som ble innført høsten 2017.»

Rammeplanen spesifiserer at barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap, og at personalet skal «forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønster.» Dette krever at hele personalet har kunnskap om relasjonskompetanse og begynnende mobbeatferd. I barnehagen snakker vi om begynnende mobbeatferd, som kan være:

- Fysisk: dytte, slå, stikke, sparke, rive leker fra en annen
- Verbal: kallenavn, fornærme, trusler
- Relasjonell: ekskludering, utestenging, spre rykter, få andre til å skade noen, gjøre grimaser, lage regler for de andre eller bestemme over andre

Mål:

- Arbeide for at barna skal få en god selvfølelse og et robust grunnlag for å takle motgang
- Barna skal få erfaringer med å sette positive grenser for seg selv og respektere andres
- Alle barna skal få oppleve å bli verdsatt og å være en del av fellesskap og vennskap
- Alle barna skal få støtte av voksne når de trenger det

LEK OG LEKEMILJØ

I barnehageloven står det at: «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (§ 1 Formål, 1. ledd). «Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter» (§ 2 Barnehagens innhold, 2. ledd).

I rammeplanen står det at: «Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre» (www.udir/rammeplan)

Knutseskogen barnehage er opptatt av å skape lekemiljøer som fremmer læring, vennskap, fellesskap og tilhørighet. «Lek gjenspeiles i det fysiske miljøet og er nøkkelen til fellesskap, til relasjoner og inkludering» (Melvold, 2020). Barnehagens rom skal inspirere til og gi rom for variert og forskjellig lek. Vi er opptatt av å skape lekemiljøer som er innbydende og et sted der barna skal kunne utfolde seg, være kreative, nysgjerrige, bruke fantasien, ha det gøy og lære nye ting.

Gjennom “Styd” har personalet fått kompetanse og inspirasjon til hvordan vi kan jobbe aktivt med lekemiljøet. Vi har blant annet blitt mer bevisst på at det kan ha en inkluderende effekt å ha mange av samme leker, da dette har en samlende og inkluderende effekt. Ved å tilføye fleksible leker som ikke har en bestemt funksjon, så kan fantasien utfordres til å skape noe nytt.

Personalet jobber aktivt med lekemiljøet gjennom hele året og er opptatt av at barnas interesser og ulike temaer vi jobber med skal inspirere og gjenspeiles i lekemiljøet.

De viktigste lærings situasjonene i barnehagen skjer i det daglige samspillet, i leken, gjennom rutiner og aktiviteter mellom barna og mellom barn og voksne. Gjennom lek og felles opplevelser gir vi barna mulighet til å utvikle vennskap. Venner bidrar til tilhørighet, trivsel, trygghet, humor og glede. Vennskap er også en beskyttelsesfaktor mot mobbing

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.»

(www.udir/rammeplan)

Barn kommuniserer og forstår hverandre og omverden ved bruk av sanser, mimikk, følelser, lyder, gester og bevegelser. Kroppslig og musisk lek er gjenkjennbart som sosial lek blant de minste barna. Grovmotoriske aktiviteter viser at barna tydelig kommuniserer gjennom kroppen sin. «De minste barnas lek kjennetegnes ved å tømme, fylle, frakte, samle, putte, helle, imitere, improvisere og sanselig.» (www.styd.no)

Rollelek er en lekeform som ofte gjenspeiles hos barn i alderen 3-6 år. Rolleleken symboliserer det barna selv opplever i hverdagen, der fantasi og virkelighet flyter over i hverandre. Rolleleken spiller en viktig rolle for utvikling av sosial kompetanse. Gjennom denne type lek lærer barna sosiale spilleregler, det å ta hensyn til hverandre, samarbeide og språklig utvikling.

Mål:

- Barnehagens rom skal være innbydende til lek
- Personalet endrer og tilpasser det fysiske lekemiljøet i takt med barnas interesser og ønsker
- Alle barn skal få oppleve å være delaktig, medvirke til lek og ha en eller flere vennerelasjoner
- Barna skal øve på å sette grenser for seg selv, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner

SPRÅK

Språkstimulering er en av barnehagens viktigste oppgaver. Det er viktig å huske på at det er en sammenheng mellom språk, lek og atferd. Utfordringer med språket vil påvirke lekekompetanse og sosial kompetanse. Når barn viser en uønsket atferd så er det lurt å tenke over hvordan barnet mestrer språket.

Barna skal møte og være en del av et rikt og variert språkmiljø. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, uttrykke følelser, delta i lek og ha medinnflytelse i barnehagehverdagen. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre. Alle kan lære av hverandre.

Et godt språk er avgjørende både i et nåtidsperspektiv og i et fremtidsperspektiv. De siste årene har oppmerksomhet vært rettet mot hva gode språkferdigheter tidlig i livet har å si for senere skoleprestasjoner, og da særlig lese- og skriveferdigheter.

Et stimulerende språkmiljø med fokus på barns deltakelse vil kunne bidra til å forebygge lese- og skrivevansker.

I tillegg til at språk utvikles i samspill med andre, har språklig mestring betydning for barnets tilgang til lek og samspill. Det er en sammenheng mellom språklig mestring og deltakelse i lek. Språket utvikles naturlig gjennom sosialt og språklig samspill med andre (Høigård, 2019).

Barn med svake språklige ferdigheter leker ofte alene og blir ikke værende i lek over tid. Det er først når barnet er aktivt deltakende i leken, at leken blir en arena for språklæring. Fordi aktiv deltakelse i lek har stor betydning for barns språklæring, er det viktig at alle barn i barnehagen blir inkludert i og får tilgang til lek (utdrag av tekst fra Språkløyper).

Mål (sett i sammenheng med progresjonsplanen):

- Skape gode lekemiljøer hvor språk og kommunikasjon fremmes
- Gi barna kjennskap til sanger, rim og regler
- Gi barna kjennskap til eventyr og fortellinger tilpasset alder og modenhet
- Lese for barna hver dag

Progresjonsplan – Knutseskogen barnehage

	Alder: 1-2 år	Alder: 2-3 år	Alder: 3-4 år	Alder: 4-5 år
Språk, tekst og kommunikasjon	<p>Viser interesse og glede over sanger, rim og regler</p> <p>Viser interesse over å bli lest for (bildebøker)</p> <p>Forstår en del hverdagsord</p> <p>Bruker peking kommunikativt</p> <p>Aktiv bruk av språk, verbalt og nonverbalt</p> <p>Forstår en del hverdagsord og kan benevne en del gjenstander/personer med egne ord</p>	<p>Viser interesse for bøker, sanger og eventyr</p> <p>Deltar i sangleker.</p> <p>Forstår instruksjoner med to ledd</p> <p>Bruker 2-3 ords setninger</p> <p>Barnet bruker substantiver fra dagliglivet (eks. vann/sko/ball)</p> <p>Barnet bruker verb fra dagliglivet (eks. spise/sove)</p> <p>Evner å stille spørsmål med f.eks tonefall/lyd</p> <p>Barnet kan peke ut dagligdagse gjenstander</p>	<p>Sortere i kategorier (eks. møbler, mat, dyr)</p> <p>Barnet kan 3-4 fargenavn</p> <p>Barnet husker sangleker, rim og regler som blir brukt ofte</p> <p>Bruke setninger som inneholder inntil 4 ord i riktig rekkefølge</p> <p>Bruker preposisjoner (eks. under, på, bak, foran)</p> <p>Bruker flertallsform av substantiv (eks. biler, jenter, sykler)</p> <p>Barnet bruker spørreord som hvem, hva, hvor</p> <p>Barnet bruker språket relevant ifht situasjonen</p> <p>Barnet kan være i dialog over lenger tid</p> <p>Barnet kan formulere ønsker, følelser og behov verbalt.</p> <p>Barnet kan binde sammen setninger med For eksempel og men</p>	<p>Mestrer hverdagspråket med småord og bøyninger, og har rett setningsstruktur</p> <p>Barnet kan fortelle hva noe er (eks. Hva er en sykkel?)</p> <p>Barnet kan gradbøying av adjektiv (eks. mindre, kortere, største)</p> <p>Barnet kan rime på egenhånd</p> <p>Barnet kan lytte ut første lyd i et ord</p> <p>Barnet bruker fargenavn i relasjon med andre ord (eks. blå ball, rød jakke)</p> <p>Barnet bruker overbegreper</p> <p>Barnet stiller hvordan/hvorfor-spørsmål</p> <p>Barnet kan holde oppmerksomhet over lenger tid</p> <p>Barnet forteller en historie med en viss sammenheng</p> <p>Viser interesse for tall og bokstaver</p> <p>Skriver/lekeskriver</p> <p>Barnet forteller gåter og vitser</p> <p>Forstår kollektive beskjeder</p> <p>Barnet kan skrive navnet sitt</p>

	Alder 1-3 år	Alder 3-6 år
Hvordan arbeider personalet ?	<p>Samspill/ Kommunikasjon / Oppmerksomhet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi støtter barna i lek, vi er tilstede og oppmuntrer til positivt samspill - Vi bruker SMART aktivt i hverdagen, positiv forsterkning - Vi har ukas smarting, så alle får ekstra oppmerksomhet i fellesskapet - Vi er lydhøre og leser barnas kroppsspråk - Vi samler barnegruppa hver dag i samling for å skape tilhørighet, fellesskap og felles plattform - Vi har høytlesning fra bøker og har samling for å få felles oppmerksomhet. - Tilrettelegger for gode dialoger i lek og aktivitet - Vi deler barnegruppa flere ganger i uka 	<p>Samspill/ Kommunikasjon / Oppmerksomhet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi støtter barna i lek, vi er tilstede og oppmuntrer til positivt samspill - Vi bruker SMART aktivt i hverdagen, positiv forsterkning - Vi er lydhøre og leser barnas kroppsspråk. - Vi tilrettelegger for rollelek og gode dialoger i leken - Vi støtter og hjelper barn inn i lek og verner om barns lek - Vi jobber for å ha gode rutiner og struktur i hverdagen, slik at barna opplever trygghet og forutsigbarhet - Vi jobber med å gjenkjenne følelser og hjelpe barna å sette ord på følelsene sine - Vi har samlinger for å få felles oppmerksomhet - Vi deler barnegruppa flere ganger i uka
	<p>Språkforståelse/ Språklig bevissthet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi bruker enkle ord og setninger i kommunikasjon - Vi setter ord på det vi gjør og benevner det vi ser - Vi leser enkle bøker og viser bilder - Vi leker oss med rim og regler - Vi synger sanger med tegn og bevegelse - Vi forteller eventyr ved bruk av konkrete 	<p>Språkforståelse/ Språklig bevissthet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi setter ord på det vi gjør og det vi ser - Vi oppmuntrer til bruk av språket i alt vi gjør - Vi bruker personlig språk, «Jeg vil at du..» - Vi leser bøker og viser bilder - Vi leker oss med rim, regler, klapper stavelser og lytter ut lyder - Vi synger sanger med tegn og bevegelse - Vi forteller eventyr ved bruk av konkrete - Vi deler barna i grupper og leser bøker - Vi oppmuntrer til samtale ved frokost, lunsj og ettermiddagsmat
	<p>Uttale/ Ord produksjon/ Setningsproduksjon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi er tydelige og konkrete i kommunikasjonen - Vi gjentar riktig uttale uten å påpeke eventuelle feil i barnas språk - Vi setter ord på det vi ser og gjør i dagliglivet - Vi trener bevisst på preposisjoner som i, under, på, bak, foran - Vi undrer oss sammen med barna og stiller spørsmål om det vi opplever - Vi oppfordrer barna til å bruke språket i kommunikasjon med barn og voksne 	<p>Uttale/ Ord produksjon/ Setningsproduksjon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi er tydelige og konkrete i kommunikasjonen - Vi gjentar riktig uttale uten å påpeke eventuelle feil i barnas språk - Vi trener bevisst på preposisjoner som i, under, på, bak, foran - Vi undrer oss sammen med barna og stiller spørsmål om det vi opplever - Vi oppfordrer barna til å bruke språket i kommunikasjon med barn og voksne

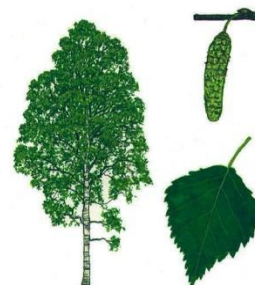
FURUA OG GRANA

Furua og Grana er småbarnsavdelinger med barn i alderen 1-3 år. I år er det 15 plasser på Furua og 12 plasser på Grana. Hverdagene våre består av rutiner, lek og ulike aktiviteter. Barnegruppa deles ofte i to, både på turer og under andre aktiviteter. Vi er ute nesten hver dag enten før lunsj eller senere på dagen. Utetiden består av mye lek og fysisk aktivitet. Ellers er dagene våre preget av mye humor, glede, sang, musikk og lek. Informasjon om ulike aktiviteter vi holder på med beskrives i månedsplanene. De to avdelingene ligger inntil hverandre med kun en dør som skiller, noe som betyr at barna blir godt kjent på tvers av avdelingene allerede fra starten. Vi har ofte dørene åpne og er ellers sammen på morgenene før frokost og på ettermiddagene fra ca. kl.16.00. Vi har også et felles soverom der barna fra begge avdelingene sover, i hver sin vogn med minst en sovevakt.

BJØRKA OG EIKA

Bjørka og Eika er storbarnsavdelinger med plasser til barn over 3 år. **Bjørka** og **Eika** har fra 01.08.23 plass til 24 barn. Ut fra månedsbrevet vil dere se at vi deler gruppa inn i mindre grupper ganske ofte. Revegruppa, de største barna, vil ha et samarbeid på tvers av avdelinger fra september måned og frem til sommeren. Vi ønsker å gi barna en best mulig overgang fra barnehage til skole, og vi vil sikre at alle kjenner hverandre på denne gruppa med tanke på klasseinndeling på skolen. Ut over dette er det lek og aktiviteter med hele gruppa inne på avdelingen eller på utelekeområdet. På tur bruker vi nærområdet, da spesielt Bassengparken. Her er det et rikt mangfold av trær, blomster, dyr og insekter. Vi er ute hver dag, fra noen timer til hele dagen, avhengig av vær og temperatur.

Gjennom året jobber vi med temaer, små eller større prosjekter. Vi tar utgangspunkt i innspill vi får fra barn og hva de er opptatt av, for så å jobbe videre med dette. På denne måten får barn en aktiv medvirkning i sin barnehagehverdag.

I tillegg til dette har vi et «årshjul». En oversikt over noen faste aktiviteter som går igjen fra år til år, samt noen nye aktiviteter.

Bjørka og **Eika** legger til rette for samarbeid på tvers av avdelingene.

ÅRSKALENDER FOR KNUTSESKOGEN BARNEHAGE

Oversikt over de faste aktivitetene som går igjen fra år til år. Vi vil ha ekstra fokus på enkelte fagområder fra Rammeplanen de ulike månedene. Fagområdet **Språk, tekst og kommunikasjon** vil være gjennomgående hele barnehageåret.

August 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppstart og tilvenning • Bli kjent med hverandre, personalet, avdelingens lokaler og rutiner • Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse
September 	<ul style="list-style-type: none"> • Brann og brannvern • Lek og lekemiljø • Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse
Oktober 	<ul style="list-style-type: none"> • FN-dagen og foreldrearrangement i barnehagen • Prosjekt og temaarbeid • Lek og lekemiljø • Fagområde: Etikk, religion og filosofi
November 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjekt og temaarbeid • Lek og lekemiljø • Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet
Desember 	<ul style="list-style-type: none"> • Jul; Adventsamlinger med julesanger og adventskalender • Krybbevandring til kirken for de største barna • Juleverksted; Vi lager pynt og gaver • Lucia-markering og nissefest • Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet
Januar 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjekt og temaarbeid • Lek og lekemiljø • Fagområde: Antall, rom og form
Februar 	<ul style="list-style-type: none"> • Markering av Samefolkets dag • Karnevalforberedelser • Fagområde: Antall, rom og form
Mars 	<ul style="list-style-type: none"> • Påske; Ulike formingsaktiviteter og påskesanger • Påskevandring for de største barna • Fagområde: Etikk, religion og filosofi
April 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjekt og temaarbeid • Lek og lekemiljø • Fagområde: Natur, miljø og teknologi
Mai 	<ul style="list-style-type: none"> • 17. maiforberedelser • Prosjekt og temaarbeid • Lek og lekemiljø • Fagområde: Natur, miljø og teknologi
Juni 	<ul style="list-style-type: none"> • Overganger • Lek og lekemiljø • Fagområde: Nærmiljø og samfunn

TRAFIKKOPPLÆRING

I vårt arbeid med trafikkopplæring ønsker vi å inkludere alle barn, ansatte og foresatte. Vi har oppmerksomhet på trafikksikkerhet gjennom hele året og spesielt for revene (skolestarterne) siste våren før de begynner på skolen.

Med utgangspunkt i trafikkregelen «Du skal være forsiktig i trafikken» legges våre planer. Vi arbeider for å gi det enkelte barn kunnskap, erfaringer og økt forståelse, slik at de blir i stand til å vise forsiktighet når de ferdes i trafikken både som fotgjenger, syklist eller passasjer.

På tur ute i trafikken, lærer og erfarer barna gjennom bruk av sansene. Vi vektlegger at barna skal øve seg og få varierte erfaringer og vi arbeider også for å gi barna begreper og et språk rundt temaet trafikk.

I tillegg til samtaler og bevisstgjøring underveis, når vi er på tur, tilrettelegger vi derfor også for samlinger med historier, sanger og filmsnutter, som skaper rom for refleksjon rundt ulike trafikktemaer.

Trygg Trafikk har utarbeidet rikelig med skriftlig og digitalt materiell tilpasset arbeidet med trafikk i barnehagene. Ved bruk av Barnas Trafikkklubb får barna våre erfare en rekke spennende, varierte og morsomme aktiviteter. Her lærer de f.eks. hva som er trygt og hva som er farlig i trafikken, ulike trafikkregler, sikring i bil, bruk av refleks mm.

For å gi de eldste barna varierte og spennende opplevelser i arbeidet med trafikksikkerhet, har vi valgt å benytte beltedyret Tarkus.

Mål:

- Barna utvikler gode holdninger, forståelse og kunnskap, slik at de ikke er til fare for verken seg selv eller andre i trafikken.

Medvirkning

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet» (www.udir.no/rammeplan)

I Knutseskogen barnehage er personalet stadig på søken etter hva barna interesserer seg for.

Formelle og uformelle samtaler og observasjoner danner grunnlaget og fremdriften i vårt arbeid.

Når vi oppdager, utvider og bygger videre på barnas interesser er det viktig for oss at alle barna blir spurt, lyttet til og akseptert. Våre prosjekter er «vide» nok til å romme alles innspill og ulike uttrykk, uavhengig av deres alder og modningsnivå.

Planlegging

Personalet planlegger, drøfter og reflekterer over barnehagens innhold og organisering på avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, personalmøter og planleggingsdager. Refleksjon over egen praksis, holdninger til barn og refleksjon rundt våre satsningsområder vil være sentral i all planlegging, og dette danner grunnlag for vurderingsarbeidet som skal sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Vi bruker ulike typer dokumentasjon i vår barnehage. Det kan være dokumentasjon for **barna**: Bilder og barnas egne arbeider. Dokumentasjon for **foreldre**: Bilder, dagbok/visma, månedsplaner/evalueringer, årsplan og foreldresamtaler. Dokumentasjon for **samfunnet**: Kommunens hjemmeside, barnehagens årsplan og artikler i media. Dokumentasjon for **personalets refleksjon og utvikling**: Praksisfortellinger/ bilder, ALLE MED-skjemaer og skjemaer for foreldresamtaler.

Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som bidrar til at barnehagen blir en lærende organisasjon. Målet med pedagogisk dokumentasjon er derfor å utfordre og videreutvikle barnehagens personale i sitt arbeid med barn.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes utfra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppa er involvert i.

«Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehagelov og rammeplanen». (www.udir.no/rammeplan)

Knutseskogen barnehage bruker spesielt avdelingsmøtene til vurdering. I disse møtene reflekterer personalet sammen over sitt pedagogiske arbeid noe som gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Personalet lærer av sin egen praksis og bidrar til å utvikle Knutseskogen som pedagogisk virksomhet.

OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen

I rammeplan for barnehager står det følgende: «Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære» (www.udir.no/rammeplan)

I Knutseskogen barnehage legger personalet til rette for at alle barn skal få en trygg og god start i barnehagen. I vårt informasjonshefte står det beskrevet litt om hvordan vi tenker oss oppstarten, men den tilpasses selvfølgelig den enkeltes behov i samarbeid med foreldrene.

Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen, og personalet har utarbeidet en egen rutine for å gjøre denne overgangen så god som mulig. Rutinen består i å besøke den nye avdelingen jevnlig, i følge med kjente og trygge voksne.

Overgangen mellom barnehage og skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen» (www.udir/rammeplan)

I Holmestrand er det utarbeidet en prosedyre som vi følger ved overgang til skolen. Denne prosedyren er forpliktende for alle parter, og er i tråd med det som er beskrevet i rammeplan for barnehager. Det innebærer blant annet at vi har en foreldresamtale når barnet går her det siste halve året, hvor temaet er overgang til skolen.

Spesialpedagogisk hjelp i barnehagen

Barn under opplæringspliktig alder som har et særlig behov for spesialpedagogisk hjelp, har rett til slik hjelp. Retten til spesialpedagogisk hjelp følger av barnehageloven § 31.

Kommunen har plikt til å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp. PP-tjenesten er sakkyndig instans når behovet for spesialpedagogisk hjelp skal vurderes. Retten til spesialpedagogisk hjelp gjelder uavhengig om barnet går i barnehage, eller ikke. Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barnet tidlig hjelp og støtte i for eksempel språklige og sosiale ferdigheter. Dette følger av barnehageloven § 31 andre ledd.

Hjelpen skal bidra til barnets utvikling og læring. Hjelpen skal også bidra til at barnet blir bedre rustet til å starte på skole og til at barnet får nødvendig hjelp, slik at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt (www.udir/rammeplan)

FORELDRESAMARBEID:

Samarbeid med barnas hjem:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (barnehageloven)

To begreper i loven, *forståelse* og *samarbeid* dekker ulike sider ved kontakten mellom barnehagen og foreldrene. Med forståelse menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Med samarbeid menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles.

Lever- og hentesituasjonen:

Den daglige kontakten ved hente- og bringesituasjon er en viktig del av foreldresamarbeidet. Beskjeder og informasjon utveksles mellom barnehagen og barnas hjem.

Foreldresamtaler:

Vi tilbyr foreldresamtale 2 ganger pr. år. Det er som regel pedagogisk leder eller barnehagelærer som gjennomfører foreldresamtalen. Her har foreldre/foresatte og pedagogene en arena hvor de kan snakke uforstyrret om barnets utvikling, trivsel og om samarbeidet hjem/barnehage. Vi leier inn tolk ved behov.

Som sagt ønsker vi en god dialog gjennom hele barnehagetiden. Det betyr at personalet tar opp ting underveis, det samme håper vi dere foreldre/foresatte gjør. Snakk med oss med en gang dere undrer dere, vi er de eneste som kan forklare og/eller endre praksis!

Foreldremøte:

Foreldremøte avholdes årlig på høsten og for alle nye før sommerferien.

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE:

Barnehagen plikter å samarbeide med andre kommunale og statlige instanser som grunnskole, barnevern, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Psykisk helse og helsestasjonen.

- PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste)
- Barnevernet
- Nettverkskontakt
- Psykisk helsetjeneste for barn og unge
- Helsestasjonen, da spesielt med samarbeid om 2. og 4. - årskontrollen
- Samarbeid med skole/sfo om overgang barnehage-skole. Vi samarbeider med skolene for å gjøre overgangen til skolen så god som mulig. Alle får komme på besøk til sine skoler i mai/juni. Siste foreldresamtale sendes med samtykke til skolen.
- «PÅTVERS» – møter bestående av PPT, Psykisk helsetjeneste, barnevernstjeneste og helsesøster
- PPT og barnehagen har jevnliges kontaktmøter
- BUPA
- GLENNE regionale senter for autisme
- Andre v/behov

Når vi samarbeider med de ulike instansene drøftes enkeltbarn kun etter samtykke fra dere foreldre/foresatte. Unntaket er når barnehagen er bekymret eller barnet forteller om at det blir utsatt for vold / overgrep. Det vil i de tilfellene sendes en bekymringsmelding uten at dere foresatte er informert.

Personalet har undertegnet taushetserklæring som sikrer foreldre og barn fra at personlige og private forhold blir gjengitt til uvedkommende.
